

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА 4: Читање драмског текста и казивање по улогама

До сада смо научили да је ДРАМА књижевни род који обухвата сва дела, која су углавном намењена извођењу на позорници.

Попис лица-налази се на почетку сваког драмског текста, представља списак свих учесника који ће се појавити, омогућава читаоцу (или гледаоцу) да се унапред упозна са лицима и њиховим односима (породичним, пријатељским, љубавним...)

Лице-јунак који говори у драми, увек је његово име наведено испред његових речи, обично великим словима (нпр. РОМЕО: његове речи)

Дидаскалије-пишчева упутства глумцима (или читаоцима), налазе се у загради и углавном су обележена посебним типом слова и пружају одређене информације

Када читамо један драмски текст, тј. одређена лица у драми, потребно је да онај који чита буде усаглашен са датим лицем, уверљив, веродостојан и да дикција, тон и боја гласа, као и саме емоције буду усаглашени са текстом.

Послушај аудио-верзију датог драмског дела, кликом на линк:

<https://www.youtube.com/watch?v=5OWs0Kl6twM&t=117s>

ЗАДАТАК:

Прочитај одломак из комедије Ј. Стерије Поповића *"Покондирена тиква"*, а потом читајући наглас по лицима, покушај одломак прочитати веродостојно, уерљиво и прилагођено датом тексту, обраћајући пажњу на интерпункцијске знаке.

Ј. Стерија Поповић: Покондирена тиква

Позорје друго

ФЕМА, ПРЕЂАШЊИ

ФЕМА: (*гледа их донекле, пак се после продере*): Бос ис тос! (*Они се раставе.*) Несреће и смради? Је ли то nobл, тако Французи раде. Није ли доста што се на балу грле, него и по буџаци, а? А ти, кукољу од паора, ко ти је рекао да остављаш кућу? Нисам ли ти заповедила да се овамо не довлачиш?

ЕВИЦА: Мене је уја силом довео.

ФЕМА: Силом, да се грлиш с момцима? Срам да те буде, каквог си момка изабрала? Гледај, пропали му лактови!

ЕВИЦА: Он има новаца, мајко.

ФЕМА: Познаје се на њему, ваљда је био гдегод кочијаш. Коми фо, крмачо, ноблес, то се сад гледи, а не којекакво ђубре. Таки да си се вукла, кући, да те више нигда овде не видим!

ЕВИЦА: Ја не смем од ује.

ФЕМА: Од ује, уја тебе храни? Сад ћу ти зубе избити, безобразнице једна, чрез тебе сам морала уста покварити. Али платићеш ти то. А теби, ниткове, последњи пут кажем, ако те јошт једанпут затечем с њоме, ишчупаћу ти сву косу. Слушкиње тражи, а не дирај у кћери ноблеса(*повуче Евицу за собом и отиде*).

ВАСИЛИЈЕ (*снужден такође изиђе*).

Позорје треће

(*Соба код Феме*)

САРА И РУЖИЧИЋ ступе

САРА: Ова је кућа од госпоје от Мирич. То вам је жена, то је госпоја што јој нема пара. Што она части, не части ниједна. Особито је за нобилитетом погинула. Како сте ви високих наука, то ће бити за њу апропо.

РУЖИЧИЋ:

*Небо грми, земља стрепи,
Сунце сија, трава расти,
Славуј пева, шева трепти,
А дух стихотворца лети
Преко поља, преко брега,
Преко воздушнога снега,
На високи Парнас,
Гди с' извија љупки глас.*

САРА: Госпоја от Мирич има једну прекрасну кћер, коју она усрећити жели, и будући да сте ви ...

РУЖИЧИЋ: Само благоумиљено нимфа и грација обајаније може Ружичићево суштество восхитити. Непочерпаема симфонија виспрених духов умност своих приверженика воспламењава.

САРА: Она је богата

РУЖИЧИЋ:

Шта је друго богатство

Нег' на чизми итикле?

Које срећа поклања

Маленима људма,

Да велики издају,

Да познати бивају.

САРА: Будући, дакле, да је она врло богата, а и добро воспитана, зато је намислила, то ће лепо бити, верујте, - она је наумила своју кћер за вас дати.

РУЖИЧИЋ: Кад се Ружичић химну посвјашчава, сво јестество пачеземно торжествује, змијевидни поток музику прави, а тихопрохладителни зефир у содружеству богиња и грација коло води, оку непоњатно, уму непостижно.

САРА. Бре, оставите се ви тога, мон фрер, него да правимо ми лепо бал, пак да се игра котилјон, галопад, мазур; да се носи пунч, лимунада, барабарас, торте и паштете сваког . .

РУЖИЧИЋ: Доста!

Бедни робе града,

Не знаш шта је природа,

Не знаш шта је јестество,

Тихо величество,

Гди фауни 'оде,

Гди се смеју роде,

Гди травчица расте,

И пролећу ласте,

Там је услажденије,

Там је восхиштеније.

САРА: Дакле, да дођемо к девојки. Би ли се приволели њу узети?

РУЖИЧИЋ: Само лепо лице може моје сердце обчинити
САРА: Дакле, да дођемо к девојки. Би ли се приволели њу узети?

САРА: Ја ћу њу тако довести. Она је јамачно у кујни, уређује шта ће се за супу месити, какав ће бити сос, од колико фели цушпајз, какво печење, зашто, да вам право кажем, нема гостољубивије жене од госпоје Миричке; и ја сам на ручак позвата, и нећу јој отрећи, верујте ми, мон фрер. Дакле, да доведем фрајлицу; само је ви дочекајте модерн; немојте тако високо говорити, да се не уплаши, јер је девојка млада (*отиде*).

РУЖИЧИЋ (*сам*):

Нек' се наше лепотице беле,

*Картације нека карте деле;
Нек' ћир Јања коти своје новце,
Заљубљене нек' окрећу лонце.
Ком' је мило нек' се с женом туче,
Нек' се туче и за косе вуче.
Нека гајде поред свирца јече,
Пуне чаше при весељу звече.
Не завидим, на част сваком своје,
Моја је сва слава стихотворство моје.*